

Kam po pomoč?

Potrebna je ustrežna ocena otrokovega vedenja s strani strokovnjakov, ki lahko presodijo ali gre zares za učne težave ali ne. Za tovrstno oceno so usposobljeni specialisti klinične psihologije ter specialisti otroške in mladostniške psihiatrije, ki sodelujejo pri obravnavi posameznika in družine.

Obravnavaj obsega celostni pristop, ki je prilagojen potrebam posameznika in družine:

- ✎ Psihodiagnostika
- ✎ Psihoedukacija staršev in otroka/mladostnika o naravi prepoznane težave, izzivih ter učinkovitih strategijah obravnave
- ✎ Sodelovanje med starši, zdravstvenimi delavci in zunanjimi sodelavci oz. ustanovami (s šolo, specialnim pedagogom, logopedom,...)
- ✎ Po potrebi medikamentozna podpora
- ✎ Možnost terapevtske obravnave posameznika in družine
- ✎ Nadaljnja napotitev k ustreznim strokovnjakom za podrobnejšo obravnavo (npr. k specialnemu pedagogu, logopedu)

Ni zdravila oz. oblike zdravljenja, ki bi v celoti odpravila učne težave. Ustrežna, strokovna in pravočasna pomoč, ki je prilagojena potrebam posameznika in družine, lahko bistveno omili težave in opolnomoči otroka/mladostnika.

Pomembno vlogo imajo izobraževalne oz. pedagoške intervence in strategije, ki posameznika ustrezno podprejo na področju učenja. S strokovnjaki s področja krepitve duševnega zdravja otrok in mladostnikov se je smiselno pogovoriti tudi o prilagoditvah, ki jih lahko otrok prejme v šoli.

Otroci in mladostniki z učnimi težavami so si med seboj lahko zelo različni. Zato **ne obstajajo enotne strategije in intervence, ki bi ustrezale vsem v enaki meri.**

Potrebno je sodelovanje staršev s šolo ter strokovnjaki za duševno zdravje otrok in mladostnikov. Na podlagi ugotovitev ter interdisciplinarnega sodelovanja lahko v šoli pripravijo individualiziran program, ki je prilagojen posameznemu učencu ter upošteva specifične izzive, s katerimi se srečuje otrok s težavami pri učenju.

Vzgojitelji predšolske vzgoje in učitelji so pogosto med prvimi, ki prepoznajo prisotnost težav na področju usvajanja znanja. Pomembno je prisluhniti njihovim opažanjem.

Učne težave trajajo celo življenje, kar ne pomeni, da otrok s temi težavami ne more biti uspešen. Osebe z učnimi težavami lahko najdemo v vseh vrstah poklicev.

Izdelava: Ana Bujšič, mag. psih.

© Mladinsko klimatsko zdravilišče Rakitna

Viri dostopni na uradni spletni strani www.mkz-rakitna.si

UČNE TEŽAVE

Učne težave se pojavljajo v različnih oblikah, trajajo vse življenje in jih ni mogoče v celoti odpraviti. Vplivajo na otrokovo in mladostnikovo zmožnost predelovanja informacij ter pridobivanja spretnosti na področjih jezika, govora, branja, matematike, ipd.

Poleg vpliva na šolsko področje, se težave lahko pojavljajo tudi pri komunikaciji in povezovanju z vrstniki. Ključni sta zgodnja prepoznavna in ustrezna obravnava.

Kaj so učne težave?

Izraz *učne težave* uporabljamo za skupino motenj, ki vplivajo na otrokovo zmožnost učenja. Težave se lahko pojavljajo pri: branju, pisanju, matematiki, govoru, izvršitvenih sposobnostih, razumevanju in predelovanju slišanih informacij.

Ko ima otrok težave v šoli, je prvi korak ugotavljanje, kaj mu stoji na poti izražanja znanja in sposobnosti. Za izhodišče je potrebna ocena učnega profila otroka, ki pomaga prepoznati njegova močna in šibka področja ter omogoča oblikovanje načrta pomoči za dosego uspeha. Preden se diagnosticira učne težave je potrebno izključiti druge morebitne vzroke, ki lahko vplivajo na učno področje.

Pogoste oblike učnih težav

Učne težave se lahko pojavljajo v obliki izoliranih težav ali pa se sopojavljajo in medsebojno prekrivajo. Pomembno je razlikovanje med učnimi težavami in procesom opismenjevanja pri otroku.

Pri prepoznavi težav je potrebno izključiti tiste, ki so posledica pomanjkanja priložnosti za učenje oz. so posledica premalo učenja.

Specifična motnja branja (*disleksija*)

Nekateri pogosti znaki so lahko:

- Težave pri povezovanju in prepoznavanju zvokov, vezanih na črke
- Težave pri ločevanju zvokov v besedah
- Težave pri izgovorjavi in glasnemu branju
- Težave pri razumevanju prebranega in uporabi besed ter slovnice
- Težave pri prepoznavi besed
- Težave pri črkovanju

Specifična motnja pisanja (*disgrafija*)

Težave s pisanjem vplivajo na sposobnost posameznika, da izrazi svoje misli v pisni obliki. Nekateri pogosti znaki so lahko:

- Težave s pravilnim zapisom besed
- Neroden ali tesen oprijem pisala
- Nečitljiva pisava
- Glasna izgovorjava črk oz. besed med pisanjem
- Izpuščanje in zamenjava črk oz. besed v povedi
- Težave s slovnico
- Izogibanje pisnim nalogam
- Težave pri organizaciji misli med pisanjem

Specifična motnja računanja (*diskalkulija*)

Predstavlja širok pojem za različne vrste težav pri matematiki. Znaki lahko obsegajo:

- Težave pri obvladovanju temeljnih računskih spretnosti (seštevanje, odštevanje, množenje, deljenje)
- Počasen razvoj koncepta števila in spretnosti za reševanje matematičnih problemov
- Težave pri priklicu zaporedja števil
- Težave pri razumevanju koncepta časa

Težave z izvršitvenimi funkcijami

Izraz *izvršitvene funkcije* se uporablja za miselne procese, ki so potrebni za organizacijo, načrtovanje, spremljanje učinkovitosti izvedbe, upravljanje s časom, samozavedanje ter samokontrolo. Ovire na tem področju vplivajo na pojav težav pri učenju. Nekateri znaki so lahko:

- Težave z večstopenjskimi nalogami
- Težave pri postopkih in organizaciji
- Težave pri zastavljanju, prilagajanju in doseganju ciljev
- Težave pri upravljanju s časom

Mnogi odrasli se naučijo bolj ali manj učinkovito nadomestiti primanjkljaje, ki izvirajo iz učnih težav. Posledično se lahko pojavi lažni vtis, da so težave izginile. Danes je znano, da učne težave vztrajajo skozi celo življenje.

Zgodnja prepoznavna in pridružene težave

Neučinkoviti načini spoprijemanja z učnimi težavami se lahko odražajo v pridruženih težavah, ki ovirajo zdrav razvoj in učinkovito delovanje otroka. Zato sta ključni zgodnja prepoznavna in ustrezna napotitev k strokovnjakom, ki otroka in družino ustrezno obravnavajo in podprejo.

Pogoste pridružene težave:

- Čustvene in vedenjske težave (npr. tesnoba, depresivnost, razdiralno vedenje ipd.)
- Težave pri samouravnavanju čustev in vedenja
- Negativna učna oz. splošna samopodoba
- Težave pri komunikaciji in povezovanju z vrstniki
- Ranljivost za oblike medvrstniškega nasilja
- Zmanjšana učinkovitost delovanja celotne družine in pogostejši spori.